

Foltering, dood en duivelhoorns (Bokkenrijders)

Sagen en legenden (3) - Mythes et légendes (3) - Sagen und Legenden (3)

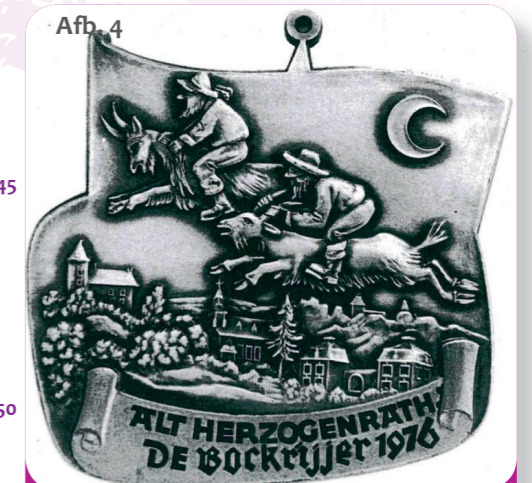
UNSER KULTURELLES ERBE
NOTRE HERITAGE CULTUREL
ONS CULTUREEL ERFGOED

Wat zou je zeggen als we zouden vertellen dat er vroeger bandieten waren die achterstevoren op vliegende bokken op rooftocht gingen? Dat is natuurlijk niet waar. Maar juist dit verhaal geloofden veel mensen in de Euregio in de 18de eeuw, dus 200 tot 300 jaar geleden. En zoals je je vast wel kunt voorstellen, waren velen van hen erg bang voor deze zogeheten "bokkenrijders".

De verhalen over de bokkenrijders zijn echte Euregio-legenden. De bandieten waren namelijk actief in de omgeving van het vroegere hertogdom Limburg, dat nu verdeeld is over Nederland, België en Duitsland. Er wordt beweerd dat de bokkenrijders een pact met de duivel gesloten hadden, vandaar ook het gerucht dat ze op bokken reden. Bokken werden door hun hoorns als duivelse dieren gezien. Geen wonder dat de mensen bang waren!

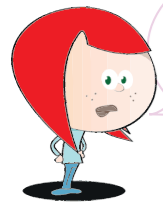
De bokkenrijders werden in die tijd beschuldigd van roof en diefstal, het in brand steken van huizen en boerderijen, afpersing en geweld. Er werden daarom veel mensen gearresteerd die ervan werden verdacht bij de bende te horen. De ergste beschuldiging was trouwens het pact met de duivel, want hierop stond de doodstraf. Omdat men dit pact niet kon bewijzen probeerde men vaak de verdachte te folteren en zo tot een bekentenis te dwingen. Deze methode is tegenwoordig natuurlijk verboden!

Ruim 1 400 mensen werden als bokkenrijder gearresteerd en veroordeeld, en een groot deel daarvan werd uiteindelijk ook terechtgesteld. Een andere zware straf was verbanning: de veroordeelden mochten dan niet meer terugkeren naar hun geboorteplaats. We weten nu dat er toen veel onschuldige mensen zijn veroordeeld. De meesten van hen waren in ieder geval erg arm en als ze niet gestolen hadden, waren ze misschien wel omgekomen van de honger.

De bokkenrijders hebben zelfs een plaatsje verworven bij het carnaval! (afb. uit: Kaiser/Schneiders 1990, Sagenhaftes Herzogenrath)

Het hoofdgebiet van de bokkenrijders was het "Land van Rode". In Kerkrade staat nu nog de oude abdij Rolduc: de naam komt van Rode-le-Duc (duc = hertog), daaraan kun je nog zien van wie het land vroeger was! (rolduc.com)

Nu kunnen we met zekerheid zeggen dat de bokkenrijders het niet echt op bokken door de lucht hebben gereden. Dat gerucht maakt deel uit van een legende. Maar zoals bij alle legenden is een deel van het verhaal ook waar, ook al is het niet zo eenvoudig om te zeggen wat er dan precies waar is. De roversbende heeft in ieder geval wel echt bestaan. Tegenwoordig denken men dat het eigenlijk om verscheidene bendes ging. Wat er nu precies van waar is, wordt uitgezocht door historici. Maar wie een spannend verhaal vertelt, hoeft zich niet altijd aan de waarheid te houden.

Het Nederlandse Kerkrade en het Duitse Herzogenrath behoorden vroeger beide tot het "Land van Rode". Zoek andere steden die vroeger bij een ander land hoorden dan nu!

Met deze folterwerktuigen werden de mensen zo lang gepijnigd totdat ze bekenden.

Afn. 1 - "Spaanse laarzen", Afn. 6 - "Spaanse spin", Afn. 7 - "Duimschroef"

Stel je voor dat je als bokkenrijder gearresteerd bent en morgen voor de rechter moet verschijnen. Wat gaat er door je hoofd? Schrijf het op!

In de burcht Burg Rode in Herzogenrath (afb. 2+5, burgrode.de) kun je in de kelder een kerker en folterwerktuigen bekijken. Bezoekerstip: je kunt hier ook je verjaardag vieren, zelfs met "echte" ridders!

Afn. 6 "Spaanse spin"

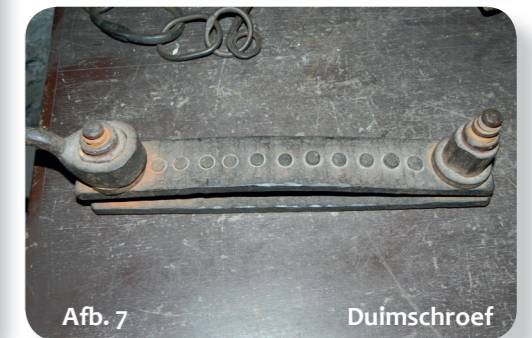
Afn. 2 - De burcht Burg Rode. Hier besliste de rechter vroeger over het lot van de bokkenrijders.

Het "Bokkenrijdersgenootschap" is een vereniging die geheel in het teken staat van de bokkenrijders. Dit is hun vaandel.

Afn. 5

Afn. 7 Duimschroef

De wandelroute "Hertog Limburgpad" bevat prachtige wandelingen langs spannende locaties uit de geschiedenis van het Hertogdom Limburg (hertoglimburgpad.nl).